

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน

เครือข่าย 3 นครราชสีมา

Leadership Ethical Leadership of Administrators of Private School

Educational Institutions Network 3 Nakhonratchasima

เพชรรัตน์ วะลัยศรี¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Petcharat Walaisre¹ and Wiralpat Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604033200123@nmc.ac.th,wiralpat@nmc.ac.th

(Received: 13 February, 2025 ; Edit: 22 February, 2025; accepted: 27 February, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 205 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่ายนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ,ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม,ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the ethical leadership of administrators of private schools in Network 3, Nakhon Ratchasima, and 2) compare the ethical leadership of administrators of private schools in Network 3, Nakhon Ratchasima, classified by education level and work experience. The sample group used in the research was 205 administrators and teachers. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan using the stratified random sampling method according to the size of the school. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67-1.00 and a reliability of the entire questionnaire of .99. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the research found that:

1. The ethical leadership of administrators of private schools in Network 3, Nakhon Ratchasima, was at a high level overall.
2. The results of the comparison of opinions on the ethical leadership of administrators of private schools in Network 3, Nakhon Ratchasima, classified by education level, were not different overall and by each aspect, and were not different overall and by each aspect by classification.

Keywords : Leadership, Ethical Leadership, Ethical Leadership of School

Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้เกิดพลังกดดันทั้งภายในประเทศและระดับโลก ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต่างก็พยายามที่จะหาแนวทาง เพื่อมารองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้น โดยมีการวางแผน เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความต้องการในด้านการบริหารมากยิ่งขึ้น แต่การบริหารจัดการนั้นจะสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน จึงต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องบริหารแบบธรรมาภิบาล มีคุณธรรมจริยธรรม ในการบริหารงาน หากองค์กรใดผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานก็จะทำให้องค์กรนั้น ๆ

พัฒนาไปอย่างยั่งยืน มั่นคง และถาวร องค์กรณ์นั้นก็จะมีการพัฒนา มีการแข่งขันที่สูงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เพื่อให้ความมั่นใจกับองค์กรอื่น ๆ ที่จะมามีปฏิสัมพันธ์กับองค์กร (ราเชนทร์ พิพัฒน์กุล 2562 : 44)

การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดว่า การพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จะต้องมีการประพฤติปฏิบัติทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนโดยมีการผสมผสานทั้งสาระและความรู้ต่าง ๆ โดยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มิมีความรู้ ความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดี แก่สังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาไพฑูริย์ สินลาร์ตัน (2560) ในการบริหารสถานศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องอาศัยผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะในการบริหารองค์การ ที่มีผู้นำองค์การเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อน มีความซื่อสัตย์สุจริตมีความยุติธรรมและความไว้วางใจเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือศรัทธา นำไปสู่องค์การที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลปฏิบัติงาน ที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นความหวังของการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อครูนักเรียนและบุคคลอื่นในสังคม วันเฉลิม รูปสูง (2564)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 บัญญัติว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ต้องดำเนินการดูแลและพัฒนา ทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติ(รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ราชกิจจานุเบกษา 2560 : 14 - 15) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ให้มีความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ รวมทั้ง มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม และสามารถปรับตัว เท้าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยให้มี คุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ และพัฒนาตนเองได้ ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2559 : 66 - 68) และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดไว้ ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมไทยในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้กำหนดแนวทางไว้ในมาตรา 23 ว่าการจัดการศึกษา

ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้น ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 5)

การศึกษานับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เพราะการศึกษา เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและ ความมั่นคง โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและ สติปัญญา ให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่คิด วิเคราะห์มีเหตุผล มีวินัยและรู้จัก รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อ การดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน กระบวนการศึกษาที่ดีจะช่วยสร้างสรรคให้ สังคมไทยเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่สังคมที่มีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจเกิดความสมดุล สิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประเทศชาติมั่นคง (สิรินารถ แวสง่า 2557 : 15) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้ทุกหมวด เพื่อให้สามารถบริหาร จัดการและพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และเพื่อให้การ ปฏิรูปกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันการบริหาร องค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือ เอกชน ต่างเล็งเห็นสำคัญและความจำเป็นที่จะต้อง ทำการพัฒนา หรือปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและ ประหยัดสูงสุด เพื่อจะได้เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงาน แก่องค์กรให้มากขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นผลดีต่อองค์กรนั้นโดยตรงแล้ว ยังทำให้องค์กรสามารถ ปรับตัว รองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเหมาะสม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) 2553 : 15)

ภาวะผู้นำมีความสำคัญในการบริหารงาน เนื่องจากผู้นำเปรียบเสมือนหัวใจ ขององค์กร เป็นจุดรวมแห่งพลังของผู้ปฏิบัติงานที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำ ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจหลักการบริหาร และระบบขององค์กร ภาระหน้าที่อันจำเป็นและสำคัญ อย่างยิ่งของผู้นำคือ การอำนวยการให้งาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ซึ่งการอำนวยการเป็น การใช้ภาวะผู้นำในการวินิจฉัยสั่งการ และจูงใจให้ ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถ ดังนั้น “ภาวะผู้นำ” จึงมีความสำคัญอย่างมาก ต่อการพัฒนาองค์กรและ การจัดการ ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ หรือใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตาม บทบาทหน้าที่ของผู้นำที่ดี โดยจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานได้อย่าง ชัดเจน เนื่องจาก มีความสามารถในการใช้อิทธิพลโน้มน้าวจูงใจบุคลากรในการปฏิบัติงาน และผู้นำ คือผู้ที่ ดำเนินการให้งานประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะเป็นบุคคลสร้างบรรยากาศในองค์กรให้ เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีศิลปะในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (พงศ์ สวัสดิ์ ราชจันทร์ 2565 : 376)

สภาพปัญหาที่ผ่านมามีพบว่า ภาวะผู้นำด้านจริยธรรมลดน้อยลง การขาดจริยธรรมของ ผู้บริหารย่อมนำมาซึ่งความขัดแย้ง คุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานมีความสำคัญมากสำหรับ

ผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารที่มีความรอบรู้และมีความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Quotient, IQ) สูงแต่ขาดจริยธรรมหรือธรรมจริยา (Moral Quotient, MQ) และขาดซึ่งความฉลาดทางด้านอารมณ์ (Emotional Quotient, EQ) อาจไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้เพราะบุคคลส่วนมากต้องการความซื่อสัตย์ความจริงใจและ เสมอต้นเสมอปลายจากผู้บริหารในองค์กรนั้น ดังนั้นผู้บริหารในองค์กร จึงเป็นความหวัง ของการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจริยธรรมแก่สังคม เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็น หัวหน้า (Figurehead) คือเป็นทั้งหัวและหน้าตาของสถานศึกษาที่สังคมเฝ้ามองอยู่เสมอ ในฐานะเป็นสถาบันหลักในสังคมผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและ นอกสถานศึกษา (ผ่องศรี พรหมวิชัย 2560 : 147)

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางจริยธรรม เพื่อกระตุ้นให้ครูมุ่งจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนบรรลุตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เมื่อผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ และมีจริยธรรมสูง ครูย่อมรักและศรัทธา มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ สถานศึกษาสามารถผลิตเด็ก ให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นเด็กดี มีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม ส่วนในบทบาทผู้บริหาร เมื่ออยู่นอกสถานศึกษาผู้บริหารคือ สัญลักษณ์ของสถานศึกษา ชุมชนและผู้ปกครอง หากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีจริยธรรม ย่อมได้รับความไว้วางใจและได้รับการสนับสนุนจากชุมชน เมื่อชุมชนและผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อผู้บริหาร การทำงานก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างรวดเร็ว การทำงานเป็นทีมแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ความเชื่อถือ ความศรัทธา ก็จะเสื่อมลงไป เมื่อชุมชนและผู้ใต้บังคับบัญชาหมดความศรัทธา ทำให้ไม่เกิดความร่วมมือ ในการทำงาน ขาดการทำงานเป็นทีม ดังนั้นพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการ บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารย่อมส่งผลต่อคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สุวัฒน์ ไชยชมภู 2557 : 1)

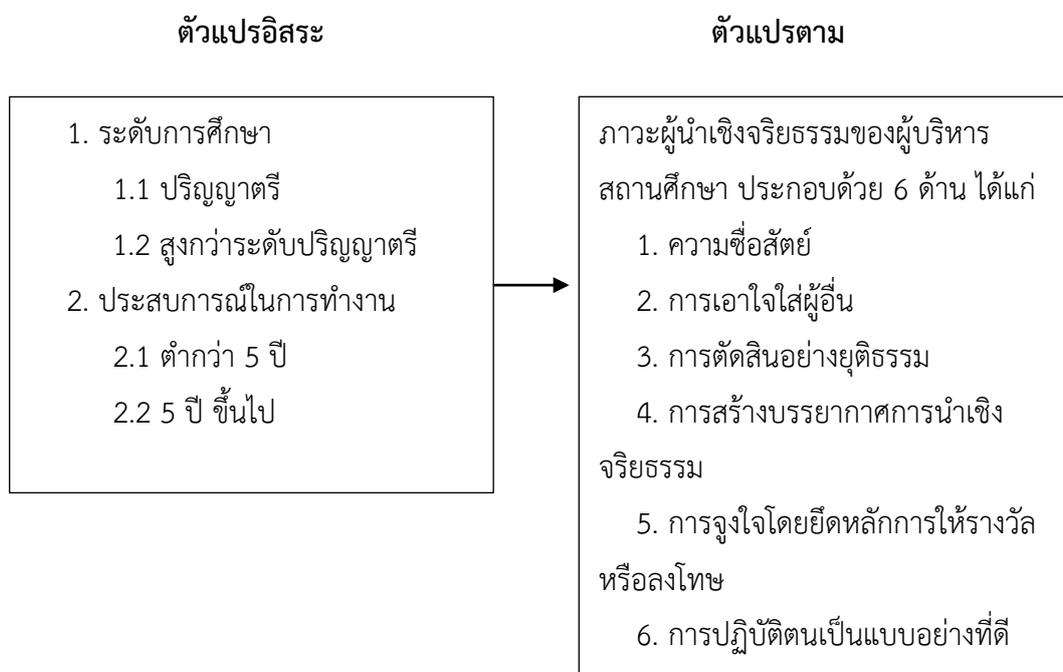
จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และตลอดจนการสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมให้เกิดขึ้น เพื่อใช้พัฒนาในการจัดการเรียน การสอนและการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา ตามแนวคิดของ Brown and Trevino (2006) ดังภาพประกอบที่1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 14 โรงเรียน รวม 438 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 205 คน โดยกำหนดขนาด โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607–610) การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2556 : 121)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากแนวคิด

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (ioc: Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความหมายจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งนำความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อประธานกลุ่มสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 205 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.50 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.50 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.50 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา

จำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปล ผล	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ความซื่อสัตย์	3.93	0.87	มาก	5
2	การเอาใจใส่ผู้อื่น	3.92	0.86	มาก	6
3	การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	3.94	0.88	มาก	4
4	การสร้างบรรยากาศการนำเชิงจริยธรรม	3.96	0.88	มาก	2
5	การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลหรือลงโทษ	3.95	0.88	มาก	3
6	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	3.97	0.88	มาก	1
ภาพรวม		3.95	0.88	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.88) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.88) ด้านการสร้างบรรยากาศการนำเชิงจริยธรรม ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.88) ด้านการตัดสินใจอย่างยุติธรรม ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.88) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.87) และด้านการเอาใจใส่ผู้อื่น ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.86)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
เอกชนเครือข่าย 3 นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ความซื่อสัตย์	3.93	0.87	4.00	0.89	-.293	.770
2	การเอาใจใส่ผู้อื่น	3.92	0.86	3.97	0.87	-.229	.819
3	การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	3.93	0.88	4.00	0.89	-.281	.779
4	การสร้างบรรยากาศการนำ เชิงจริยธรรม	3.96	0.88	3.99	0.88	-.139	.889
5	การจูงใจโดยยึดหลักการให้ รางวัลหรือการลงโทษ	3.95	0.87	3.99	0.88	-.164	.870
6	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.00	0.89	3.94	0.86	-.138	.891
ภาพรวม		3.94	0.86	3.99	0.88	-.210	.834

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดย
ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและ
รายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
เอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและ
รายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ความซื่อสัตย์	3.89	0.88	3.96	0.87	-.508	.612
2	การเอาใจใส่ผู้อื่น	3.87	0.86	3.95	0.86	-.645	.520
3	การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	3.90	0.89	3.96	0.88	-.455	.650
4	การสร้างบรรยากาศการนำ เชิงจริยธรรม	3.90	0.88	3.99	0.88	-.682	.496
5	การจูงใจโดยยึดหลักการให้ รางวัลหรือการลงโทษ	3.90	0.89	3.97	0.86	-.530	.597
6	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	3.89	0.88	4.00	0.89	-.849	.397
ภาพรวม		3.89	0.88	3.97	0.86	-.619	.537

จากตาราง 3 แสดงว่า ความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย 3 นครราชสีมา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความตรงไปตรงมา และยุติธรรมในการบริหาร มีธรรมาภิบาลและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความสามารถ และพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารตัดสินใจอย่างเที่ยงตรงและไม่ถือคติ ใช้เหตุผลในการบริหารงาน มีความเป็นผู้นำในการส่งเสริมจริยธรรมสร้างบรรยากาศการทำงานตามหลักศีลธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างโปร่งใส และดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดมั่นในแบบแผนและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในองค์กรและการยอมรับจากผู้ตาม ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ วิรัตน์ ธรรมโหร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาใน

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนีวรรณ สุวรรณชัยรบ (2566) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ผลวิจัยพบว่า เรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา มีพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติต่อครูทุกคนในสถานศึกษาอยู่บนพื้นฐานอันเดียวกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ โดยไม่คำนึงถึงระดับการศึกษาของครูเพราะถือว่าครูทุกคนล้วนมีความรู้ความสามารถเสมอ เหมือนกัน แต่แต่ละคนมีความถนัดที่แตกต่างกันออกไปทุกระดับการศึกษาทุกสาขาวิชาล้วนแต่เก่ง และดีด้วยกัน ซึ่งผู้บริหารไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของครูและให้เกียรติครูเสมอเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ ตาสาโรจน์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ สุกพล จอกทอง (2567) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนเอกชน เครือข่าย3 นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับดวงฤดี ศิริพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับชัชวาล แก้วกระจ่าง และวิจิต แสงสว่าง (2564) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดศึกษาธิการจังหวัดลพบุรีโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ปฏิบัติต่อครูทุกคนในสถานศึกษาอยู่บนพื้นฐานของหลักการอิสลาม และมีความเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์ในการทำงานของครู เพราะถือว่าครูทุกคนล้วนมีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน แต่สามารถดูแลเข้าใจและเข้าถึงครูได้อย่างเท่าเทียมกัน ดังที่ชัชวาล แก้วกระจ่าง วิจิต แสงสว่าง (2564) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ

ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดศึกษาธิการจังหวัดลพบุรีได้กล่าวถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของ ผู้บริหารในการปฏิบัติต่อครูทุกคนในสถานศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม บริหารด้วยหลักธรรม มาภิบาลโดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์ในการทำงานของครู เพราะถือว่าครูทุกคนล้วนมีความสามารถ และมีความถนัดที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้บริหารไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของครูแต่เน้นให้เกียรติ ครูเสมอเหมือนกันจึงทำให้ไม่มีปัญหา และได้มอบหมายงานให้ระหว่างครูใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์ และครูที่มีประสบการณ์ดำเนินงานสอนมาแล้ว โดยครูใหม่สามารถเรียนรู้งานได้และครูเก่าสามารถ แนะนำ ชี้แนะในการทำงานได้อย่างกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีไม่เพียงแต่จะ ช่วยพัฒนาองค์กรหรือชุมชน แต่ยังสร้างความเข้าใจที่ดีในกลุ่มเป้าหมายและเสริมสร้างสังคมที่มี คุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น

1.2 ด้านการสร้างบรรยากาศการนำเชิงจริยธรรม การส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีและส่งเสริม การทำงานร่วมกันในองค์กร เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่เป็นธรรมและเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ ผลการวิจัยถูกนำไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์หรือแผนงานที่ไม่เพียงแต่ มีประสิทธิภาพ แต่ยังสามารถคล้อง กับหลักจริยธรรมด้วย เพื่อให้องค์กรหรือสังคมสามารถใช้ข้อมูลและผลการวิจัยได้อย่างมีความ รับผิดชอบและสอดคล้องกับหลักจริยธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำในบริบทของการเอาใจใส่

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารที่มีคุณธรรมและผลลัพธ์ทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ชัชวาล แก้วกระจาย, & วิจิต แสงสว่าง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(3).

ดวงฤดี ศิริพันธ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานเอกชนจังหวัดสงขลา (ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

- วิรัตน์ ธรรมโหม. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชนีวรรณ สุวรรณชัยรบ. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุทธิพงษ์ ตาสาโรจน์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24. *วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 1(2), 1-15.
- สุพล จอกทอง. (2567). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร. *วารสารเสียงธรรมจากมหายาน*, 10(1), 1-20.
- สิรินารถ แววสง่า. (2557). ความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 25(1).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553:15. (2553). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2567, จาก <https://www.moe.go.th>.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2560). *คุณธรรมและจริยธรรมวิชาชีพในเอกสารประกอบคำบรรยาย ณ มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา.
- ราเชนทร์ พิพัฒนกุล. (2562). *จริยธรรมกับการบริหารงาน*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วันเฉลิม รูปสูง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545* (หน้า 5). สืบค้นจาก <https://drive.google.com>.
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. (2565). ประเด็นคัดสรรว่าด้วยความหมายและความสำคัญสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำ (หน้า 376). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ผ่องศรี พรมิวิชัย. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจของครูในการปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 14(2), 147-178.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.